

**В. В. Мица**

*студ. III курсу економіко-правового факультету ОНУ імені І.І. Мечникова*

*спеціальність «Право»*

*науковий керівник: д.ю.н., проф. О. В. Гаран*

## **НОТАТКИ ЩОДО ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ**

Високий рівень податкового навантаження на доходи населення, сприяє розвитку неофіційного сектору економіки, рівню тіньової зайнятості та оплати праці «у конвертах», ухилянню від оподаткування. Рівень тіньової зайнятості в Україні (за даними Міжнародної організації праці) складає приблизно 9%. Крім того, для ринку праці в Україні характерним є існування комбінованих форм оплати праці, тобто часткова виплата заробітної плати «в конвертах» [1].

Тобто, сучасний стан податкового навантаження на фонд оплати праці обумовлює пошук та обґрунтування можливих шляхів для оптимізації соціально-податкового навантаження на фонд оплати праці.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України в 2019 році» [2, ст. 8] з 1 січня цього року розмір мінімальної заробітної плати в місяць складає 4173 грн. Нові розміри мінімальної зарплати вплинуть на малий і середній бізнес. Адже сплачуються їм податки прив'язані саме до цих показників. Отже, податкове навантаження зросте.

Від рівня податкового навантаження на заробітну плату значною мірою залежить допустимий розмір оплати праці, який суб'єкт господарювання має виплатити. Зростання фонду оплати праці відповідно збільшує відрахування до фондів соціального страхування через сплату єдиного соціального внеску (ЄСВ), а також податку на доходи фізичних осіб (ПДФО).

Джерелом усіх цих нарахувань є фонд оплати праці.

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», ЄСВ нараховується із заробітної плати за видами виплат, що включають основну та додаткову

заробітну плату, інших заохочувальних та компенсаційних виплат [3, ст. 7]. До бази для нарахування та утримання ЄСВ включаються також лікарняні та винагороди за договорами цивільно-правового характеру [3, ст. 7].

Враховуючи, що ПДФО є вагомим важелем регулювання розподілу між державою та населенням фінансових ресурсів, він виступає одним із найстабільніших і найдієвіших джерел формуванням дохідної частини бюджетів й безпосередньо впливає на рівень доходів населення та їх розподіл, виконуючи в такий спосіб роль соціального регулятора.

Заробітна плата також є базою оподаткування ПДФО (пп. 164.2.1 п. 164.2 ст. 164 Податкового кодексу України (далі – ПК України) [4, ст. 164]).

Заробітна плата складається із основної та додаткової частин, інших заохочувальних та компенсаційних виплат, що виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму (п.п. 14.1.48 п. 14.48 ст. 48 ПК України) [4, ст. 48]. У зв'язку з цим, податкове навантаження на фонд оплати праці складається: як з податкового навантаження на заробітну плату працівника, так і з податкового навантаження на фонд оплати праці підприємства. Із мінімальної заробітної плати стягується на ПДФО – 751,14 грн., на військовий збір – 62,60 грн., і працівник отримує 3359,26 грн. (4173 грн. – 751,14 грн. – 62,60 грн.). Податкова соціальна пільга до мінімальної заробітної плати не застосовується, оскільки вона більша за граничний розмір доходу, який дає право на таку пільгу (2690 грн.).

ЄСВ у розмірі 22% , який нараховує і сплачує роботодавець за працівника за його рахунок складає 918,06 грн.(4173 X 22%). І, це лише із мінімальної заробітної плати.

Тому, високий рівень податкового навантаження на фонд заробітної плати породжує створення різноманітних схем ухилення від дійсного висвітлення розміру заробітку, зокрема:

1) окремі підприємства з метою оптимізації оподаткування виводять за штат працівників з подальшим оформленням їх як підприємців-спрощенців, які продовжують працювати на колишньому місці і виконувати свої колишні обов'язки, але вже на підставі цивільно-правового договору, а не трудового [5];

2) використання аутсорсингу, що передбачає виведення персоналу за штат компанії-замовника і оформлення його у штат компанії-провайдера та т.п.

В зв'язку з цим, Україна потребує нової стратегії реформи податкової системи, яка має забезпечувати узгодження інтересів держави, суб'єктів господарювання та регіонів з урахуванням існуючого співвідношення у рівнях їх розвитку і реальних можливостей, а також створити такі умови ведення підприємницької діяльності, які покликані сприяти більш повному використанню резервів забезпечення стійкого економічного зростання в Україні. Це має наблизити фіскальний простір України до європейських

стандартів, підвищити фіскальну ефективність податкової системи та забезпечити її соціальну справедливість.

### ***Список використаної літератури***

1. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Про державний бюджет на 2019 рік : Закон України від 28.02.2019 № 2696-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2696-19>.
3. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. Ст. 164.
5. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.